

НАЦИОНАЛЕН АКАДЕМИЧЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

=====

Стенографски протокол

Х У Д О Ж Е С Т В Е Н С Ъ В Е Т

София, 19 ноември 1981 г.

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е :

	стр.
I. ПРИСЪСТВУВАЩИ	2
II. ОТКРИВАНЕ	
Дико Фучеджиев	3
III. ДНЕВЕН РЕД	3
IV. ПЪРВА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД	
Венера Наследникова - докладва	
V. ИЗКАЗВАНИЯ	
Леон Даниел	5
Таня Масалитинова	5
Атанас Велянов	6
VI. ВТОРА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД	
Дико Фучеджиев	6
VII. ИЗКАЗВАНИЯ	
Кирил Кавадарков	10
Стефан Данаилов	10
Таня Масалитинова	12
Стефан Данаилов	13
Славка Славова	13
Иванка Димитрова	16
Чавдар Добрев	17
Михаил Петров	18
Емил Стефанов	19
Стефан Данаилов	20
Николина Лекова	21
Пелин Пелинов	21
Сава Хашъмов	21
Васил Стойчев	22
Сава Хашъмов	23
проф. Филип Филипов	24
VIII. ЗАКРИВАНЕ	
Дико Фучеджиев	24

П Р И С Ъ С Т В У В А Щ И

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

ЧЛЕНОВЕ: Чавдар Добрев

Банчо Банов

Пелин Пелинов

проф. Филип Филипов

Енчо Халачев

Крикор Азарян

Леон Даниел – гост

Венера Наследникова

Крум Табаков

Кирил Неделчев

Александър Панков

Иванка Димитрова

Васил Стойчев

Николина Лекова

Михаил Петров

Таня Масалитинова

Ванча Дойчева

Емил Стефанов

Стефан Данаилов

Кирил Кавадарков

Рачко Ябанджиев

Славка Славова

Сава Хашъмов

Атанас Велянов

НАЦИОНАЛЕН АКАДЕМИЧЕН ТЕАТЪР

"Иван Вазов"

Стенографски протокол

Х У Д О Ж Е С Т В Е Н С Ъ В Е Т

Състоял се на 19 ноември 1981 год.

в заседателната зала на театъра

Начало 13.00 ч

- о -

О Т К Р И В А Н Е

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ: ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Откривам заседанието на Художествения съвет при следния

ДНЕВЕН РЕД:

1. Обсъждане на проектите за костюми на постановката
"Споменът" от Алексей Арбузов.

2. Разни.

Има ли предложения към дневния ред? Няма. Приема се.

ПО ПЪРВА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

Давам думата на др. Венера Наследникова, проектант на
костюмите.

ВЕНЕРА НАСЛЕДНИКОВА: /Докладва проектите за костюми/

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Имате думата за изказвания. Има думата др. Леон Даниел,
режисьор на постановката.

ИЗКАЗВАНИЯ:

ЛЕОН ДАНИЕЛ:

Разглеждахме костюмите поотделно и на няколко пъти имахме срещи с всички актьори, разговарял съм поотделно, изключение прави Добринка, с която още не сме разговаряли. Всички стигнахме до съгласие, че в тази посока трябва да се работи. Разбира се, някои неща ще овехтеят, ще станат всекидневни, делови, освен някои, които трябва да бъдат подчертано нови и предизвикателни, като червената рокля, като певицата и т. н.

Радвам се много от работата на др. Наследникова. Тя плюс модата е намерила и нещо руско сегашно, всекидневно съветско, усетено е, без да се подчертава, без да звучи като безвкусица, а звучи малко странно. Мен ми допада това.

ПРЕДС. ~~З~~ДК ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Таня Масалитинова.

ТАНЯ МАСАЛИТИНОВА:

Много са хубави костюмите. Струва ми се, че за Асенка дънките не са вече много носени. Други са панталоните сега, дънките са излезли от мода за младежта. А Ася е младо момиче.

За певицата ми се струва, че костюмът е прекалено хубав. Това е една залупена певица, това е някаква закусвалня в Подмосковието. Тази певица носи много по-очукана съдба. Тя е от тези певици, които пеят в провинциални градове и на английски при това. Този костюм е много шик за нея. Всичко друго е много хубаво.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Атанас Велянов.

АТАНАС ВЕЛЯНОВ:

Костюмите са много добри с тези подробности, които имаше в Атина.

РЕПЛИКА: Когато са на път младежите носят дънки.

ИВАНКА ДИМИТРОВА:

Как ще бъде управителката?

ТАНЯ МАСАЛИТИНОВА:

Управителката не трябва да бъде с боне. Боне носят келнерките. Ако тя е от тези, които посрещат и настаняв в ресторанта, съгласна съм.

ЛЕОН ДАНИЕЛ:

Не настоявам да бъде управителка.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Мнението на Художествения съвет е единодушно, че костюмите са много хубави и проектите се приемат.

ПО ВТОРА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

Имам два въпроса:

Първо, искам да информирам Художествения съвет, че за календарната 1982 година за всяка постановка се прави предварителна сметка въз основа на лимит. Този лимит ще бъде определен от общия лимит, който ни се дава за постановъчни средства и в зависимост от постановката средствата се разделят между четири постановки на голямата сцена и три на камерната сцена, като съотношението на постановките на голямата сцена към камерната сцена ще бъде 1:3 или 1:4 и съответно съотношението между постановъчните, които се дават за отделните постановки, ще бъде също така определено в зависимост от сложността на постановката. Това се прави, защото не се спазва никакъв принцип при определяне на

бюджета за всяка постановка, работи се хаотично и изпадаме в постоянни преразходи, които в много случаи не са оправдани и правим неща, които не се използват. Имаме няколко случая. Става дума не за някаква ножица, а за едно разумно отношение и използване на тези средства, които се отпускат на театъра, за да бъдем във финансово отношение изправни.

Системата, на която ще бъдем от 1 януари още не е ясна. Готовим предложение за статут на театъра да се запази при всички случаи най-малкото сегашното положение, като ще искаме и известно подобряване на финансовия режим, независимо от тези неща, които ви казвам. Става въпрос, че като се борим за един изключителен статут на театъра и операта в същото време трябва да имаме едно държавническо отношение към средствата, които държавата ни отпуска. Ще търсим такава максимална ефективност и да бъдем максимално икономични, т. е. художествените задачи, които ще се решават, да не бъдат със средства, които отиват напразно. Това е възможно само при една предварителна планировка, която ще бъде извършена заедно с режисьорите постановчици. Първите две постановки, които влизат, са: "Котка върху горещия ламаринен покрив" и "Януари". Тук ще влиза и главният счетоводител и екипът, който се занимава с постановъчните работи. Това ви съобщавам за сведение.

Второ, искам да поставя въпроса за актьора Антон Радичев. От две - три години имам проблеми с двама души: единият е Юри Ангелов, но там въпросите са от друг характер.

Актьорът Антон Радичев системно и по един рецидивистки начин руши дисциплината на театъра. От две години провеждам разговори с него, имах намерение да го издигна за секретар на Комсомола, викал съм го на разговори, но изглежда не съм имал много

реалистично отношение към него, защото поведението му после опроверга намеренията ми.

В един театър, както във всеки друг институт, се случва човек да сгреша и да наруши дисциплината по обективни или субективни причини. Сава Хашъмов наруши по обективни причини, но беше наказан със "строго мъмрене" и глоба.

Ние търсим една принципна мярка към всички актьори в театъра. Антон Радичев съм го наказвал многократно, понякога съм прескачал, преди месец трябваше да го накажа с понижаване в категория. Ако вземете папката му ще видите, че тя е пълна със заповеди за наказание с последни предупреждения и т. н. , които, за съжаление не дават никакъв ефект. Последната заповед, която издадох, беше за понижаване в категория за шест месеца и извън приетите формулировки писах в заповедта, че при следващото нарушение ще бъде освободен от театъра. Само след пет дена Антон Радичев го няма на репетиция и когато го търсят в къщи той още не е станал от сън. Това са неща, свързани с неговия личен живот, но това нас не ни интересува, тъй като личният живот на човека е едно нещо, а обществените му задължения друго, а той не умее или не иска да ги съчетава.

Антон Радичев няма никакви обективни основания да има такова поведение и държание спрямо института и спрямо ръководството на театъра, тъй като винаги е бил поставян много добре, към него винаги са проявявани грижи и разбиране, много повече отколкото ^(към) други хора в театъра. Лично на мен хора от тази категория ми допадат като характер и поведение и съм се отнасял към него много по-сърдечно, отколкото с Михаил Петров или други актьори от театъра. Говоря като лично отношение, но и служебното ми отношение към Антон Радичев също е било най-внимателно и грижливо.

Не искам да бъда човекът, който да ~~иска~~ да освобождава артисти от театъра, нямам такова желание, проявявал съм и проявявам много голяма търпимост. От друга страна нещата тук се разрушават от самите вас, от актьорите. Мога тези неща да ги отминавам, да не се занимавам с тях и да работим доколкото и както можем. Моето желание и намерение е било винаги да въведа един елементарен порядък, ред, дисциплина и уважение между хората, зачитане на институцията и т. н. Това се определя от отношението ми към този или онзи и отношението ми към хората в театъра. Изхождал сам не от своя личен интерес, защото лични интереси тук нямам, моят интерес е интересът на театъра. Изхождал съм от интереса на този театър, от необходимостта да се работи със съвременно темпо, със съвременни методи като хора, живеещи в днешно време. А за това е необходимо елементарно добросъвестно отношение на всекиго към неговите задължения.

Срещал съм и срещам разбиране от 95 на сто от състава на театъра, което е хубаво и ме радва. Но толкова повече са крещящи тези анахронизми в работата на театъра. Анахронизъм – имам пред вид Антон Радичев.

След последната заповед, която издадох, длъжен съм да го освободя от театъра. Нищо не ме спира, включително и неговото участие в репертоара на театъра. В "Опит за летене" ще вземем Павел Попандов, който играе в пернишката постановка и с това ще приключи въпроса. Другите постановки, в които участва, полека лека ще си отидат по реда. Казвам това, защото Антон Радичев, може би, си въобразява, че репертоарът на театъра е вързан много с него и си въобразява, понеже получи една награда, че е някакво изключително явление в театъра, но своя талант досега той не е показал. Доказал е, че е един приличен актьор, но че е талант-

лив не е доказал, включително имам пред вид и тази роля в "Опит за летене". Талантът е нещо, което е свързано с една висока култура, с културно отношение към себе си, към хората, с които работиш, отношенията към хората, с които работи или където живее. Преди две години имаше голяма разправия с хората, където живее и които дойдоха тук да се оплакват, но това са други неща, които в момента не ни засягат.

Тук става въпрос за член на актьорския състав и искам да направя консултация с Художествения съвет да вземете отношение по този въпрос. Искам да чуя вашето мнение за един човек, когото познавате всички.

Има думата др. Кирил Кавадарков.

ИЗКАЗВАНИЯ

КИРИЛ КАВАДАРКОВ:

След като Антон Радичев направи последния си гаф всички изтръпнахме и разбрахме, че нещата са отишли твърде далече. Той играе главна роля в новата пиеса, а това означава отлагане на премиерата. Ние сме готови да излезем след пет репетиции, работите ни вървят много добре.

ПРЕДС. ~~адк~~ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Стефан Данаилов.

СТЕФАН ДАНАИЛОВ:

Имам конкретно предложение. Чух, че някои от състава реагират на това, че малко субективно се отнасям към него и се опитвам да го защитавам доколкото мога. Във военния театър това не се е случвало, тъй като там дисциплината е доста строга. Имаше случай с голегата Любчо Ялъмов, който в продължение на 4-5 години направи три много неприятни неща, не идвайки на представления и

на репетиции поради запой. За него имаше подобна заповед за освобождаване, макар че не беше зает в репертоара, но тогава се стигна до такова нещо, че поведението му беше обсъдено пред целия състав. Дадоха му пет – шест пробни месеци, за да се види дали ще продължат тези история. Тогаваш колективът го защити, но оттогава до този момент – интересувам се за това – той не е правил такъв провал.

Разбирам, че много години подред той е предизвиквал колегите, особено по-възрастните, които имат друг режим, хигиена на театралната си работа и това предизвикателство доведе и Георги Раданов да напусне сцената.

Предложението ми е да му се даде възможност последна и цялото това поведение да не остане само между нас, а да бъде коментирано и с колегите, въпреки че се каза, че неговото било "цигански синдром". Откак са започнали репетициите на тази пиеса аз съм бил с Антон и наистина има нещо болезнено: това непрекъснатото спокойствие и никакво вълнение от това, че сутринта имаш репетиция и че закъсняваш или закъсняваш за представление.

Струва ми се, че е много рязко изказването, че не сме убедени в таланта му. Не го смятам за гениален, но смятам и съм убеден, че такъв човек има място в нашия театър. Колегите също ще се изкажат, но смятам, че може да се направи малка отсрочка и след това да се коментира между колегите. А не отсега да излезе заповед за уволнение. Заповедта може да излезе и в края на сезона, за да не се пречи на работата, която се е захванала.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Таня Масалитинова.

ТАНЯ МАСАЛИТИНОВА:

От много години съм в този театър, както и колегите, които са тук, но ужасно трудно е да се реши един такъв проблем, защото става дума за съдбата на един човек и не се знае как той ще понесе всичко това, което става с него и което ще стане.

Спомням си, когато бяхме млади актьори и Караславов беше директор – по един по-дребен повод една много добра актриса, която по една случайност не се явява на представление – това на всеки актьор в живота се случва поне веднъж. Той беше суров и корав човек и кой ли не го моли, но той я махна от театъра. Това действително струваше на Сия живота ѝ – така се случиха нещата.

Но напоследък нещата много се разхайтиха – не казвам, че Караславов е бил прав, защото и той постъпи тогава прекалено сурово и си отиде една талантива актриса – но напоследък едно невявяване на представление не е нещо особено, да не говорим за репетиции. Невявяване на представление ние някога като кошмари го сънувахме. И сега ме тресе треска през ноща, когато сънувам, че имам представление, а закъснявам. Така сме били възпитани. Сега сънищата са по-леки.

Много обичам Юри като актьор и го ценя, но това, което изживяхме на "Майстор Солнѝс", когато публиката беше влязла в салона, а него го няма. Ние се чудим какво да правим: да връщаме ли публиката или да махнем някои сцени. Но как ще ги махнем. В последния момент дойде Коста Цанев^и, който не е гледал представлението, но се справи достойно, спаси положението. Ние с Чапразов като старши бяхме решили, ако не дойде никакъв заместник, ще отложим представлението.

Считам, че Антон е добър актьор, но да няма тук никаква болезнена история, да няма нужда от медицинска намеса, може би е

запой, от който пропаднаха някои наши много талантиливи колеги.

СТЕФАН ДАНАИЛОВ:

Той не е алкохолик, не се е напивал до такава степен, че да не може да стане от леглото. В такива случаи той не се опитва и да лъже – нормално е при такива случаи да изключиш телефона и да излъжеш, че не си добре или телефонът е развален. Но след пет дена повтаря същото.

ТАНЯ МАСАЛИТИНОВА:

Трябва да се стегне дисциплината в театъра и да не се допускат такива явления като неявяване на репетиции или представления. Варно е, че съществува разхайтеност, но и как да го махнем?

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Славка Славова.

СЛАВКА СЛАВОВА:

Казахте, че оня ден на събранието сте били изненадани, че по някои въпроси не сме заговорили за някои въпроси на камерна сцена и т. н. Искях да заговоря по много въпроси, но на събранието присъствуваха наред с нашите предани работници и хора, които са дошли тук за два – три месеца. Не исках пред тях да засягам нашите слабости и тревоги. Но в този тесен кръг и пред колегите трябва да си кажем някои неща.

Най-голямата язва сега е дисциплината. Но това са отделни въпроси и по това на събранието ще се говори. Има много причини за това – един път като се прости едно нарушение, веднага ще си го позволи и втори, и трети, и четвърти. Има нарушения, които не бива да се прощават. Вие много добре знаете как съм говорила за Юри Ангелов и как ценя този актьор. Бях възмутена от поведението на Юри Ангелов по репетициите с Леон Даниел. Не ме интересуват

техните лични въпроси в живота. Всеки от нас има свои грижи в живота и личният ни живот не трябва да ни пречи на работата на сцената. Но трябва да кажа, че в момента, когато Леон Даниел взе решение да вземе друг актьор да играе ролята, елате да видите какво стана с Юри – неотлъчно на всяка репетиция. Минаха му всички мисли да заминава в Мичурин, идва редовно на репетиции и само чака Леон да му каже да репетира. Особено в началото, когато репетираше само другия колега, който също чудесно репетира.

Струва ми се, че на едни такива прояви недостатъчно бързо и недостатъчно остро се взеха мерки още в началото, когато започнаха да се появяват. Какво значи да не дойдеш на представление? Това е немислимо и до ден днешен е моят кошмарен сън, че бързам, че закъснявам за представление. За отсъствие на представление се уволняваше. Може да ти се случи веднъж в живота, но да е система да не се явяваш на представление или да закъсняваш, не трябва да съществува такова нещо и не бива да се допуска.

За Антон Радичев моето мнение е, че това е един надарен човек. Играла съм с него и от това, което съм гледала, според мен той е един талантлив човек. Мога да си представя до какво Ви е докарал Вас, другарю Фучеджиев, за да искате неговото уволнение.

Моето мнение е и бих посъветвала да направим едно събрание, на което да станем всички и не да го мажем с четка, а да му кажем колко е безобразен, колко е безобразно поведението му. Той го знае това, но повика го др. Фучеджиев, нахока го, а после му прости. Или го извика Васко като партийен секретар, наговори му, но нищо не му подеждва. Нека направим едно събрание, защото дубльорството е генералната язва. Ако има дубльори, другари режисьори разберете – няма да се отлагат представления, веднага се появява кон-

курения и всеки гледа да бъде наред, да си знае текста и т. н.

Не може актьорите да бъдат лишени от участие в телевизия, кино и т. н. Ако има дубльорство това няма да бъде проблем. Не е толкова голяма беда, че единият е по-добър. В операта пее Гяуров, наред с него пее Стоянов и Попов. Но питам аз този, който толкова много държи на нивото, на художественото ниво на своето представление, питам този режисьор – Енчо Халачев е пред мен: какво ще кажеш, Енчо, за "Борци" – ние ще го играем след Белград едва през месец декември за първи път – след шест месеца интервал. Защо? Защото няма дубльор. С една репетиция след шест месеца нищо не може да се направи. А какво е било нивото на тази картина, когато от улицата е вкаран Коста Цанев, който ни възмути с приказките си: преди да излезе на сцената е казал: "Каква е тази пиеса, за какво става дума?" Къде си ти в Народен театър така да говориш за "Майстор Солнес", не си ли проявил интерес да видиш този автор и да видиш тази пиеса. Но независимо от това каква е била неговата игра никой не може да ме убеди, че това е било игра на ниво. Очевидно е било под всякаква критика. Къде отива нивото, за което се борят режисьорите, че не дават дубльорства. Ако има редовно дубльорство, викаш дубльора, който играе.

Повтарям, че трябва да проведем едно събрание, на което да наговорим хубави приказки на Антон Радичев, за да се поправи. Ако и този път не успеем, то и Вас, другарю Фучеджиев, да Ви разтоварим, защото виждам, че Ви тежи това да освободите един човек от театъра. А и може като се види той на това събрание може и да се оправи. Трябва всички да му говорим и да му кажем, че това е безобразие. Защото докде ще стигнем с това пиянство. Много са се пропили колегите в театъра. Пийте, но когато нямате представление. И веднъж завинаги да се каже, че не може да се отсъства

от представление и не дойдеш ли на представление безапелационно уволнение. Кажете го това, другарю Фучеджиев, в очите. Също който дойде пиян на представление безапелационно уволнение. Кажете го пред целия състав и ще видите колко хора ще застант зад Вас и ще бъдете облекчен в следващата стъпка.

Но за Антон трябва да го изправим и наругаем пред събрание-то, но не го уволнявайте още.

ПРЕДС. *вр.* ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Иванка Димитрова.

ИВАНКА ДИМИТРОВА:

Въпросът е много сложен, но едно е ясно, че без дисциплина строга, категорична, не може да има театър. Такъв е животът на нашето изкуство. А тези случаи на недисциплинираност и то невероятна станаха много чести и не е единственият Антон Радичев. И ако накажем само него и то безвъзвратно с едно уволнение дисциплинарно също няма да бъде справедливо. Ако само го изправим пред целия състав и с каквито и думи да го ругаем мисля, че пак ще бъде по пътя на отношението.

Тази стъпка за затягане на дисциплината трябва да се направи и аз мисля, че за доброто на театъра е необходимо следното предложение: да се уволни Антон Радичев от края на сезона, като ако до това време той се поправи, нищо не пречи на театъра един талантлив актьор да приеме отново. Но ако той продължава да е недисциплиниран естествено ще си отиде. Мисля, че това ще стресне другите наши колеги, особено младите колеги, които, за съжаление, са невероятно недисциплинирани. А също ще спаси театъра от едно отлагане на премиера, защото централна роля не може да се подготви толкова бързо. Това ще бъде катастрофа за плана на театъра.

Нека др. Фучеджиев заедно с режисьора на пиесата или с неговия педагог проф. Филипов да му кажат решението, че е уволнен от края на еезона и негова работа е как ще се държи, за да остане в театъра. Но това уволнение да бъде реално. А в същото време да се помисли за негов заместник, ако той не се вразуми. Колкото и да ни е тежко, но трябва да предприемем такава стъпка и да влязат в сила някои от старите нареждания за големи глоби. Някога с цели заплати се глобяваше за закъснения. Освен това нямаше актьор право в ден, когато има представление, да бъде извън града. Винаги могат да се случат непредвидени неща. А сега им се разрешава същия ден да бъдат в Бургас, примерно, на снимки. Така ще предпазим и техните нерви и на сцената ще бъдат редовни и ще могат да се извиняват с една такава наредба в театъра.

СТЕФАН ДАНАИЛОВ:

Това е до хигиена на труда на актьора.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Чавдар Добрев.

ЧАВДАР ДОБРЕВ:

Действително постъпката на Радичев е безобразна и аз се присъединявам към споделеното мнение за една отрицателна оценка на поведението му. Това са опасни симптоми. Жалкото е, че един човек, който има талант, по такъв начин разрушава и таланта си, и себе си, и мястото си в театъра, в българската театрална култура.

Мисля, че след изваждането му от театър като НАТ няма да намери място в други софийски театри. Предлагам междинна мярка с глоба, снемане в категория. Това да стане достойние на колектива.

РЕШИКА: Глоба не може да се наложи, може само да се свали на четвърта категория.

ЧАВДАР ДОБРЕВ:

На следващия етап да се мине към предложението на др. Димитрова.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Михаил Петров.

МИХАИЛ ПЕТРОВ:

Не съм съгласен с др. Иванка Димитрова, че младите актьори са недисциплинирани и това поколение не бива да се възприема ан блок, защото има най-различни хора както от младото, средното, така и от възрастното поколение. За съжаление обаче рецидивите общо взето се проявяват от младите артисти, но не от всички. Има великолепни и много дисциплинирани млади колеги.

Ние се занимавахме с Антон миналата година за домашни истории, шест пъти се събирахме Комсомолското бюро. Това ни отнема много време – никой не може да се занимава с един човек непрекъснато. Вярно е, че това е наше задължение, но в крайна сметка всеки си има и други задължения.

Има и един друг момент: лично аз винаги съм се дразнил от това, че има галеници, но животът така е сложен, че без това не може. Но когато хората виждат, че непрекъснато се правят компромиси по отношение на някого, те си позволяват да постъпват по същия начин и тази язва става огромна, обхваща един цял колектив, цял един театър. Отделен въпрос е, че за една и съща постъпка по различен начин се наказва.

Ако трябва да гласувам никога не мога да гласувам за уволнението на свой колега, който и да е той, независимо от провине-

нието му. Струва ми се, че най-удачно е предложението на др. Славка Славова да се направи едно събрание, но не зная дали всеки ще му каже това, което мисли. Ясно е, че не. Половината ще млъкнем. И какво да се говори, то не е за приказване, толкова е драстично. Но понеже др. Данаилов каза, че е имало такъв случай и се е оказало позитивно въздействие едно такова събрание нека му дадем тази последна възможност. Да се проведе събрание, но да не се нагърбова само др. Фучеджиев, който също е поставен в неизгодна позиция с предпоследната си заповед за Антон, да се каже, че е решение на Художествения съвет и при втора такава постъпка той наистина трябва да бъде освободен от театъра. Да се каже, че пак му се прощава. Според мен, не парите са толкова важни, много по-страшно е другото, че то решение на Художествения съвет при втора постъпка изобщо да не се разговаря.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Емил Стефанов.

ЕМИЛ СТЕФАНОВ:

Искам да се изкажа съвсем накратко. Много е тежко да обсъждаме такъв въпрос на наш колега. Но от моите наблюдения специално за него това е рецидив. Той винаги обещава, че няма повече, но непрекъснато го чакат на репетиции, закъснява за представления, идва в нетрезво състояние, което съм констатирал. Това е много неприятно, но ми се струва, че може да се опита този момент да се изправи пред целия колектив и всеки честно да му каже, загрижено, с болка. Аз съм "за" такова нещо. Но все пак от моите наблюдения мисля, че случаят с него е малко по друг, дори бих го нарекъл медицински случай. Смятам, че той ще го повтори това нещо и ще го потрети, независимо от събранието специално за него. Имало е хора, които са вземали под внимание такива бележки и са давали резултати

но мисля, че специално за него няма да има резултат. Има хора, които са вземали под внимание, за него не знаая. Дадох му примери с колеги – Иван Тонев стоя дванадесет години в провинцията.

Не мога да разбера защо не се спазва тази заповед на директора, която беше напомняна всяка година: не може помощник-режисьорът да вдигне завесата без актьорите да са налице, независимо кой къде е. Защо идват в 18 часа и 55 минути или в 19 часа и 20 минути или във втората част. Не може да се вдигне завесата без да бъдат налице всички актьори, участващи в постановката. Това е една мярка, която ако се спазва, ще бъдат спокойни всички. Какво са виновни другите от състава дали някой ще дойде или не. Так се изнервят всички заради един човек, който си казва: голяма работа, аз си знаая. Но всичко може да се случи.

СТЕФАН ДАНАИЛОВ:

Той не закъсня нито един път, когато започваха репетициите в 9 часа и 30 минути. Когато трябваше в 9 часа да сме на сцената, тогава за девет дена закъсня три пъти.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Николина Лекова.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА:

Мисля, че ще бъде жестоко, ако подкрепим директора и сега го уволним. Хубаво е да се изправи пред събрание пред побелели коси и всички тези неща, които сега се казва, да се кажат там. Налогането на глоби и крайна мярка. Преди година не получаваше заплата, защото му се удържаше за заеми. Това не му въздействува. Но на това събрание да му се каже, че ако той повтори тези случаи сам да се счита за уволнен. Но колегите да знаят, че той се освобождава сам по този начин. Това да бъде в края на сезона, за да се помисли за заместник и да не пречи на работата. Нався-

къде, където участвува, трябва да има сигурен втори човек, за да не пречи на работата.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата Пелин Пелинов.

ПЕЛИН ПЕЛИНОВ:

Аз също мисля като вас, но искам да кажа, че директорът трябва сам да си реши въпроса. Това, което вие предлагате, той го е направил и то писмено. Издаде му е заповед и му е казал, че при следващото провинение трябва да си отива. Следващото нещо е настъпило и според тази заповед той трябва да си отиде. Много добре ви разбирам и аз мисля, че трябва да се спаси този човек, но директорът трябва да си помисли иска ли да въведе истински ред тук или ще се допускат тези неща. Ако иска да въведе някакъв макар и елементарен ред той трябва да предприеме този ход. Защото, примерно, Стефан Данаилов има по-голямо основание да не дойде на представление...

ТАНЯ МАСАЛИТИНОВА:

Никой няма основание да не дойде.

ПЕЛИН ПЕЛИНОВ:

Затова, другарю директор, Вие ще си решите въпроса в зависимост от това какво искате да направите.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата Сава Хашъмов.

САВА ХАШЪМОВ:

На мен ми е много неудобно да говоря, защото също вися на дъската за наказание, но това е друг въпрос, нямам намерение да го коментирам. Искam само да напомня, че сме правили такива събрания и напразно някои от вас не си спомнят за какво ставаше дума на тези събрания. Ние отидохме на такива събрания много гнев-

ни, но три четвърти от хората, които се изказваха на събранията, почти плачеха за този човек, когото ние искахме да бичуваме и говореха да го спасим и се оказа, че почти целият театър е виновен за даден човек.

Припомням това нещо, защото тонът, с който се води днес заседанието на Съвета е един, а лично аз не ви обещавам, че тонът на събранията ще бъде същият. Винаги се намират колеги и те са повече, които буквално плачат, че никой – нито партийна организация, нито Комсомола – са помогнали този човек да се вземе в ръце, че това е наша вина, нека му помогнем сега, ние искаме да го убием едва ли не. Др. Стефан Гецов предложи, за да му се помогне, да стане член на Партийното бюро. Това е един вид помощ, за да го извадим от това състояние и като стане член на Партийното бюро вече ще стане друг човек.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата Васил Стойчев.

ВАСИЛ СТОЙЧЕВ:

Много са сложни тези неща и има различни случаи в историята на нашия театър конкретно, всеки може да цитира няколко имена, за които и събрания сме правили. Тези случаи са били за нарушаване на дисциплината, за пропиване – много сложен и тежък период от живота им и какви ли не причини се посочваха. Фактите бяха такива, че тези хора се бяха пропили. Едни бяха уволнени, за други плакахме, защитавахме ги, посипвахме главите си с пепел, изкарвахме се виновни. Ако е имало резултати това е зависело конкретно от хората.

Искам да се съглася и със Славка Славова, и с Иванка Димитрова, с всички, които се изказаха. Но много искам да припомня за Юри Ангелов, който ни доведе до полуда. Той предизвикваше и

искаше дубльорство. Той намираше какви ли не причини, че в ТКЗС ще ходи да работи, изкарваше се болен, а може и да е бил болен, че трябва да почива, имаше медицинско, отсъствуваше, беше като луд. Кой ли не говори с него, при директора го викаха, аз говорих с него, Чавдар Добрев също, но както се казва конят захапал мундшука, тегли и пред нищо не се спира. Но дойде това момче за дубльор. Но от този момент Юри е на репетиция и сега репетират нормално двамата. Репетираше превъзходно. Първият път, когато започна да чете, беше великолепен. Юри е много подходящ за ролята и репетира много добре. Мислех да му ударя шамар, но той ми каза, че това нямало да го оправи. И може би не беше тази мярката да му ударя шамар, щеше да се получи обратното. И този случай с Антон Радичев мисля, че е медицински. Говорил съм много пъти с него, добър актьор е, но когато говориш с него имаш чувството, че е невменяем. Говориш му, казва "да, да", но в същия миг реакцията му е обратна на това, което е казал. Може би личният му живот е негов кошмар в момента. Режимът му е нарушен.

РЕПЛИКА:

В чужбина само с него сме имали неприятности. Цял автобус хора го чакат. Той е медицински случай.

САВА ХАШЪМОВ:

Поддържам предложението на Славка Славова и мисля, че е разумно да се направи едно събрание, което да не е повод само той, а това, което предвиждаме с художествено-творческия състав, на него да се повдигне и този въпрос за Антон Радичев. Да не се поставя само въпроса за Антон Радичев, а изобщо за дисциплината. Но това може да се служи непредвидено и на някой друг или си забравил, че имаш представление. Колко пъти съм се стряскал и съм звънял в театъра да питам участвувам ли в представлението.

Защото изведнъж кръвта ми заври и мисля, че тази вечер е мое представлението.

Въпросът е на това събрание да се повдигне въпроса изобщо за дисциплината, за всичко, защото този случай не е единичен, за Антон Радичев, да обръщаме внимание на всички за дисциплината. Защото ако последва уволнение сега и утре някой закъснее, какво ще последва. Не е това мярката сега: закъснял за представление и трябва да го уволним, пък бил той и най-дисциплинираният. Обикновено е така – към най-дисциплинираните се отнасяме най-строго. Струва ми се, че има логика да направим едно такова събрание. Някои събрания са давали резултати, други не. Разумно е да проведем събрание.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата проф. Филипов.

проф. ФИЛИП ФИЛИПОВ:

Другарю директор, имам въпрос към Вас: както искате постъпете с Антон, но ако след три дена друг актьор не дойде на репетиция какво ще правите?

Аз съм на мнение да се освободи Антон Радичев и да се назначи на договор за една година.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Другари,

Искам да направя едно пояснение с оглед на забележката, която направи проф. Филипов. Взех акт и от едно съждение на Михаил Петров.

За да стигна до такова решение за един човек от театъра аз трябва да бъда тормозен много дълго. Аз съм търпелив човек. Но такова решение мога да взема само за рецидивист. Не мога да

уволня Сава Хашъмов или който и да е от тук присъстващите, защото е станало с някого нещо, тъй като този човек е изряден. Имам с него разговор, познавам менталитета му, зная дисциплината му и го цитирах, защото го наказах преди два дни.

Тук става въпрос за абсолютен рецидивизъм, за човек, с когото съм разговарял десетки пъти и не само при всяко наказание. Викал съм го отделно и исках да го правя комсомолски секретар.

Стремя се да имам индивидуален подход – равно отношение към всички, но индивидуален подход що се отнася до това дали случаят е изолиран или поредица от поведението на човека. Проявил съм снизхождение към Юрий Ангелов, защото за мен този случай е малко по друг и трябва да кажа, че с него също се занимавам от три години. Антон Радичев не е болезнен случай, в това съм сигурен, той е един разхайтен човек.

Не искам случая на Юрий Ангелов да се коментира по събрания. Той е объркан от една попско-вегетарианска история, която го съсипа физически и морално, в смисъл, че става един човек, който е негоден за работа. Последният път разговарях един час с него и го накарах да си помисли и да си припомни откога той тръгна назад. Това е точно от този момент, когато се зае с тази работа. Казах му да се погледне и да си направи точно сметката, че физически се разрушава от момента, от който е минал на този режим. А физическата разруха води до моралната.

Юрий Ангелов е човекът, към когото съм проявил такова снизхождение. Стремя се да бъда еднакъв, някъде мога да допусна грешка, но тя за мен не е фатална, когато не става въпрос за рецидивист, за хора, които системно рушат дисциплината, както писах в заповедта.

Благодаря за всичко, което се каза. Изказаха се много сериозни съображения, прояви се внимателно отношение към Антон Радичев и никой не може да бъде упрекнат, че злонамерено се решават въпросите. Ще реша окончателно въпроса как да постъпя.

През следващата седмица ще проведем събрание, на което няма да бъде център Антон Радичев, а ще бъде за дисциплината. Могат да се поставят всякакви въпроси, ще изслушам всички въпроси, включително и тези по дисциплината, за отношението към работата, за призиването на актьора и т. н. Ще направя встъпително слово и след това ще ви дам думата. Но много ви моля да бъдем принципи, защото работата, която вършим тук, засяга преди всичко вас. Като директор на този театър положението ми е малко по-друго, но вие сте хората, които всеки ден сте на сцената или в репетиционната зала и вашето състояние е свързано с вашите вътрешни взаимоотношения. Трябва да се подкрепят и поощряват хората, които са стегнати и дисциплинирани, които са бойци и не само в театъра.

Сега се коментира въпроса за изработване на нов Кодекс на труда. Тук мога да предприема някои стъпки, но искам да се консултирам с вас и на базата на станалите разисквания ще потърся най-правилното решение. Но искам да подчертая, че говоря за рецдивист, а не за актьор, който е направил голямо провинение. Той е недисциплиниран, не зачита никого – нито ръководството на театъра, нито своите колеги. А той е зрял човек и има претенции, не е малолетен и може да отговаря за постъпките си.

Закривам заседанието на Художествения съвет!

/Край 14 ч и 10 мин./

Стенографф:

/Р. Райчев/

